

Uvodnik

Frontartikolo

Letošnje poletje je zaznamovala v javnosti zelo opažena proslava svetovnega dneva esperanta 26. julija v Ljubljani. 130. obletnica izida prvega učbenika esperanta je bila priložnost za srečanje v prostorih ZES z novinarji, esperantisti in naključnimi obiskovalci. Zanimiva predavanja, razstavljenе knjige in drugo gradivo so dopolnili intervjuje predstavnikom medijev, zlasti RTV Slovenija in Dnevnika. Ponovno se je izkazalo, da je čas kislih kumaric prednost pri promociji esperanta. Trud organizatorjev proslave je obrodil veliko število objav, celo daljši nagovor v esperantu voditelja prvega dnevnika TV SLO1. Zadetek v polno! **O.K.**

Iz dejavnosti ZES

El la agado de SIEL

Srečanje na Polževem

Združenje za esperanto Slovenije – ZES je 20. maja 2017 na Polževem organiziralo srečanje esperantistov Slovenije in posvet o prihodnosti esperanta pri nas.

Srečanja in posveta se je udeležilo 23 esperantistov. Na posvetu je bilo obravnavano pisno gradivo »Programska usmeritev« v osnutku. Dogovorili smo se, da se sprejme pobuda za izdelavo logotipa ZES, ki bo povečal prepoznavnost dejavnosti.

Obravnavane so bile še: lažja pristopnost preko spleta, založniška dejavnost, sodelovanje s sredstvi obveščanja, priprava tipskih odgovorov na vprašanja novinarjev. Sklenili smo, da se razprava o dokumentu in zbiranje predlogov nadaljuje do jeseni letos.

V drugem delu smo obravnavali osnutek predloga Evropski esperantski zvezi »Stališča o uporabi esperanta v Evropski uniji«. Osnutek je predstavil Tomaž Longyka. Prisotni do ga dobili v pisni obliki. Nekaj udeležencev je že podalo svoje zamisli (delovni-uradni jezik, prehodno obdobje, preciznost esperanta, resoluciji UNESCO, esperanto na poslovnem področju).

Dogovorili smo se, da zaradi kratkega roka vsi, ki imajo predloge ali pripombe k "Stališčem...", te v pisni obliki po e-pošti pošljejo Tomažu Longyki do 24. maja

za uskladitev. Slednji bo dokument prevedel v esperanto, nato pa ga bo predsednik ZES poslal delegatu Zlatku Tišlarju, ki ga bo predstavil na Kongresu EEU 4. junija v Nemčiji.

Na Polževem so bili esperantisti že čest gost

Popoldne so udeleženci srečanja in posveta odšli na ogled domačije Josipa Jurčiča na Muljavi in nadaljevali prijetno druženje kljub deževnemu vremenu. **J.Z.**

Dan za esperanto

V sredo 26. julija 2017 je Združenje za esperanto Slovenije (ZES) pripravilo srečanje v počastitev 130-letnice mednarodnega jezika esperanta. Udeležilo se ga je 17 udeležencev, predvsem esperantistov, iz različnih krajev Slovenij. V prvem delu srečanja so bila tri predavanja, v drugem delu pa so razpravljali o predlogih za logotip ZES.

Prvi del prireditve je vodil podpredsednik ZES Ostož Kristan. Na kratko je predstavil izvajalce in teme njihovih predstavitev. Prvi učbenik esperanta, ki ga je napisal utemeljitelj tega jezika Ludvik Lazar Zamenhof, je predstavil mag. Janez Jug. O poučevanju esperanta z uporabo aplikacije Duolingo na Osnovni šoli Antona Ukmarja Koper je govoril Peter Grbec. Predsednik ZES Janez Zdravec pa je govoril o jezikovni politiki in pouku tujih jezikov v šolah.

Janez Jug, predsednik NO ZES, je natančno in poglobljeno predstavil značilnosti prvega učbenika esperanta poljskega okulista Ludvika Lazarja Zamenhofa in postopke do njegove javne objave. Predavanje je konsektivno prevajal tudi v esperanto.

»Pred 130 leti, 26. julija 1887, je izšla »Prva knjiga«, prvi učbenik mednarodnega jezika, ki se zdaj imenuje

esperanto. Izvirni naslov Prve knjige v ruščini je "Международный языкъ. Предисловіе и полный учебникъ" (Mednarodni jezik. Predgovor in celoten učbenik). Napisal jo je L. L. Zamenhof in izdal pod psevdonimom Dr. Esperanto. V knjižici je navedeno, da jo je ruska carska cenzura odobrila 21. maja 1887 (po ruskem julijanskem koledarju, tj. 2. junija po gregorijanskem koledarju). Druga odobritev ruske cenzure z dovoljenjem razširjanja ima datum 14. julij (po ruskem julijanskem koledarju, tj. 26. julij po gregorijanskem koledarju). Ta datum na splošno velja kot datum izida in kot rojstni dan esperanta«, je med drugim izpostavil Janez Jug.

Janez Jug o Prvi knjigi (Foto O.K.)

Učitelj geografije na OŠ Antona Ukmarja Koper Peter Grbec je navdihujoče govoril o uspešnem učenju v esperantskem krožku s pomočjo spletne aplikacije Duolingo in tabličnih računalnikov. Krožek obiskujejo učenci 6. in 7. razreda. Posebna zanimivost tega krožka je vzporedno učenje angleščine in esperanta, kar, upoštevajoč razmišljanje v slovenščini, pomeni obvladovanje značilnosti kar treh jezikov hkrati. Zanimiv je način dela v krožku, zaradi katerega ga učenci še posebej radi obiskujejo. Učenci se do spoznanj in prevodov dokopljajo sami. Učitelj samo spremlja njihovo delo tako v krožku kot tudi pri učenju doma, saj aplikacija to omogoča. Učenci pri tem tekmujejo in prav žalostni so, kadar krožek iz različnih razlogov včasih odpade. Grbec je povabil prisotne, da se mu pri tem delu pridružijo.

Predsednik ZES Janez Zadavec je v slovenščini in esperantu kritično predstavil jezikovno politiko v Sloveniji in pouk tujih jezikov v šolah. Pri tem je posebej izpostavil mačehovski odnos do slovenščine in »kolonialistični« prodor angleščine. »Pouk kateregakoli tujega nacionalnega jezika v OŠ je navadno kulturno-jezikovno posilstvo z vsemi posledicami«, je med drugim poudaril Zadavec in zaključil: »V ZES dajemo poudarek na treh korakih in sicer: materinščina, mednarodni jezik esperanto (oba v OŠ), nato pa tuj jezik v skladu z interesi in poklicno ali študijsko usmeritvijo. To bi lahko bila slovenska usmeritev na področju pouka tujih jezikov!«

(Prispevek J. Zadravca je kot avtorjev povzetek objavljen v rubriki Komentiramo / Ni komentas.)

Peter Grbec o vodenju krožka na OŠ (foto O.K.)

V drugem delu srečanja je tajnik ZES Anton Mihelič dal udeležencem na vpogled prispelle predloge za logotip ZES. Dogovor o podajanju predlogov je bil sprejet na srečanju slovenskih esperantistov 20. maja letos na Polževem. Bil je kritičen do neodzivanja članstva na njegovo prošnjo, da z vnaprejšnjo ocenitvijo doma določijo ožji izbor predlogov na samem srečanju. Udeleženci niso podprli predloženega nabora predlogov, predvsem zaradi pomanjkanja izvirnosti, zato je bilo dogovorjeno, da IO ZES pripravi kriterije, ki naj bi jih predlagatelji upoštevali pri snovanju novih predlogov. Nato se bo pripravil nov razpis za izdelavo predlogov logotipa ZES, ki bi jih obravnavali na prireditvi ob Zamenhofovem dnevu 15. decembra 2017.

Po krajšem prijateljskem druženju ob sladkem prigrizku Ane Ferrer-Zadavec in Reneje Mihelič ter napitkih so se udeleženci razšli.

Janez Zadavec o jezikovni politiki (Foto O.K.)

Posebej je treba poudariti, da je bila srečanju in proslavi letošnjih pomembnih obletnic v esperantskem gibanju dana izjemna medijska pozornost, tako v tiskanih medijih kot tudi na radiu in televiziji. Tako je bila dana odlična priložnost za seznanjanje slovenske javnosti o pojmu in pomenu esperanta ter širjenju njegove ideje in uporabe po svetu. **A. M.**

Iz dejavnosti EDL

El la agado de ESL

TVU in Parada učenja Kranj

EDL je tudi letos sodelovalo na prireditvah Tedna vseživljenjskega učenja (TVU) in Paradi učenja v Kranju. Na Paradi učenja 17. maja sta stojnico opremila in dajala informacije Nika Rožej in Janez Jug. Bilo je kar nekaj zanimanja, pa tudi obiskov esperantistov in prijateljev ni manjkalo. Esperanto je bil predstavljen tudi z recitacijo na osrednjem odru v izvedbi dveh učenk.

Središče Kranja je primerno mesto za propagiranje esperanta

Izvedeni sta bili še esperantski delavnici 24. in 30. maja za starejše občane v Medgeneracijskem centru in na Ljudski univerzi v Kranju. Nika Rožej je predstavila tudi nekaj prevedenih slovenskih in esperantskih pesmi, katere so nato udeleženci skupaj zapeli. 7. junija pa je bil esperanto predstavljen tudi učencem na OŠ Simon Jenko, ki redno gosti naše predavatelje. Kmalu bomo lahko rekli, Kranj je naš! **O.K.**

V ozadju je stojnico opazoval dr. France Prešeren.

Obisk v vrtcu Viški gaj

Nika Rožej in Andrej Žumer sta 22. maja obiskala ljubljanski vrtec Viški gaj ter s pomočjo igrice približala otrokom esperanto kot priljuden umetni jezik za sporazumevanje. Učenje esperanta je zabava in izziv za mlade možgane, ki prinaša zavest o širokih možnostih iskanja poti k sogovornikom. Koristno bi bilo sprožiti raziskavo o propedevtičnih učinkih spoznavanja esperanta pri predšolskih otrocih. Ali bodo pedagoški strokovnjaki izkoristili ponujeno priložnost za kakšen nov doktorat znanosti? **O.K.**

Po prijetni igri z esperantom še slikanje za bilten

Vizito en la CO de UEA

Dum la plurtaga kuniĝo kun mia filino Mia en Roterdamo, mi vizitis la centran oficejon de la Universala Esperanto Asocio, speciale la fervoran estron de la Libroservejo, S-ron Ionel Oneț. Li montris al mi la bibliotekon Hector Hodler kaj aliajn laborlokojn de la oficejo. La babilado kun oficistoj kaj volontuloj montris la ĉiutagan agadon de la administracio de UEA. Oni interŝanĝis kelkajn ideojn kaj deklaris la intencon de pli ofta kaj pli intensa kunlaboro. Esperanto estas b

Ionel kaj Ostoĝ en la Libroservejo de UEA

Iz dejavnosti KEP

El la agado de EKP

KEP kot območna sekcija ZES

Ohranjamo rubriko, posvečeno dejavnosti esperantistov iz Posavja, ker podpiramo lokalno organiziranost v neformalnih skupinah, ki nastopajo kot območne sekcije ZES ali katerih drugih kulturnih, vzgojnih, ljubiteljskih in podobnih društev. Za navezavo stikov in spremljanje dejavnosti esperantske sekcije Posavje lahko uporabite spletno stran <http://www.antonmihelic.com/> in tam navedene povezave.

Inter Fest Bjelovar 2017

V hrvaškem mestu Bjelovar je potekal v času od 5. do 12. avgusta 1. mednarodni esperantski kulturni festival »Inter-Fest«.

Udeležilo se ga je 120 udeležencev iz 17 držav. Med njimi je bila tudi 4-članska skupina iz Slovenije: Anton Mihelič, Reneja Mihelič, Nika Rožej in Davorin Jurač.

Glede na to, da se je omenjena skupina udeležila samo nekaterih festivalskih prireditev, v prvih 3 dneh, je v tem članku nanizanih nekaj najzanimivejših utrinkov s teh prireditev.

Predstavniki Slovenije v enotnih dresih (Foto A.M.)

Naj začnem z zanimivo razstavo »Moj prvi učbenik abeced«. Razstavljenih je bilo 120 učbenikov iz 42 držav, med njimi 3 tudi iz Slovenije, ki jih je organizatorjem festivala poklonila naša skupina že na lanskem srečanju.

Izjemno sproščeno vzdušje je vladalo na spoznavnem večeru v Hotelu Central, kjer so nas ob okusni večerji zabavali: igrivi ruski glasbenik Mikaelo Bronštejn, ansambel »Stari prijatelj« iz bjelovarske češke skupnosti,

z izjemnim pevcem Dubravkom Kovačevićem in zanimiva francoska dvojica Fraçoise in Dédé. Poleg živahnega plesa in zabave je bila tudi tombola, kjer je »zadela« vsaka srečka.

Programsko zelo bogata svečana otvoritev se je pričela s himno Hrvaške in esperantsko himno, ki ju je odlično zapel že omenjeni Dubravko Kovačević. Sledili so pozdravni govori predstavnikov mesta Bjelovar in Hrvaške esperantske zveze, nato pa glasbeni nastopi izjemnega hrvaškega tenorista in esperantista Nevena Mrzlečkega, že omenjenega Rusa Mikaela Bronštejna, dveh mladih nadarjenih saksofonistov Jakova Jurkovića in Svena Crnkovića ter že omenjenega francoskega para Fraçoise in Dédé. Prikazan je bil tudi kratek priložnostni film, posvečen obletnici tragedije atomskega napada na Hirošimo.

V osrednjem mestnem parku je sledilo skupinsko fotografiranje.

Tekmovalci s priznanji (Foto A.M.)

V stavbi Visoke tehnične šole in Ekonomske fakultete je Rus Bronštejn navdušil s pestrim izvajanjem (petje ob kitarski spremljavi) v esperanto prevedenih skladb.

V Kulturnem in multimedijem centru je Josip Pleadin, eden od glavnih organizatorjev festivala, predstavil bogato življenje in delo ene od najpomembnejših osebnosti v esperantskem gibanju, Iva Lapenne. Glede na to, da je bil Lapenna tudi glasbeno izobražen kot violončelist, je pred predavanjem mlada nadarjena violončelistka Blanka László izvedla krajši glasbeni program.

V katedrali Sv. Terezije Avilske je bila izvedena maša v esperantu, kjer je navdušil pater Vladimir (Rikard) Patafta z odličnim vodenjem maše v esperantu. Neven Mrzlečki je ponovno navdušil, tokrat z izvajanjem duhovnih skladb iz različni zgodovinskih obdobj.

Skoraj 2 uri trajajoča večerna prireditev 2. dne festivala je postregla s pestrim programom mestnih in okoliških folklornih skupin, in sicer pod imenom »Bjelovar poje s srcem«.

Tretji festivalski dan, na katerem je še sodelovala navedena skupina slovenskih esperantistov, se je pričel z okroglo mizo na temo »Kulturno združevanje multi-etnične Evrope«. Sodelovali so dobri poznavalci esperantske kulture in književnosti: Tomasz Chmielik iz Poljske, Georgi Mihalkov iz Bolgarije, Neven Kovačević in Josip Pleadin, oba iz Hrvaške. Debata je bila konstruktivno-kritična, še posebej, ko je šlo za vprašanja vplivov jezikov in dialektov ter sprememb v razvoju jezika esperanta.

Sledil je 5. recitatorski natečaj esperantske poezije. Recitatorji so bili razdeljeni v dve kategoriji in sicer kategorija »Dijaki in študenti« ter kategorija »Odrasli«.

Od že navedene slovenske skupine so sodelovali: Anton Mihelič z recitacijo v esperanto prevedene pesmi »Fala« hrvaškega pesnika Dragutina Milivoja Domjanića (v esperanto prevedel Josip Velebit kot »Dankvortoj«), Reneja Mihelič z recitacijo pesmi »More« Josipa Pupačića (v esperanto prevedel Ivica Špoljarec kot »La maro«) in Nika Rožej z recitacijo Prešernove pesmi »O, Vrba« (v esperanto prevedel Josip Granĝa kot »Ho, Vrba«).

Dvojica Fraçoise in Dédé iz Francije. V kategoriji »dijaki in študenti« je prepričljivo zmagala dijakinja Ivana Pleskina, ki je prejela tudi pokal za zmago v skupni uvrstitvi, v kategoriji »odrasli« pa je zmagala esperantistka s Čateža ob Savi, Reneja Mihelič, ki je prejela »zlato medaljo«. Vsi udeleženci so prejeli posebne diplome kot priznanja za sodelovanje.

Nastope je ocenjevala posebna mednarodna žirija, v sestavi Lidia Ligęza iz Poljske, Mikaelo Bronštejn iz Rusije in Georgi Mihalkov iz Bolgarije.

Zadnja točka programa tretjega festivalskega dne, kjer je še prisostvovala slovenska »delegacija«, je bil koncert enkratnega Nevena Mrzlečkega v sodelovanju z že omenjeno nadarjeno mlado violončelistko Blanko László. Izvajale sta različne v esperanto prevedene skladbe, od katerih je bilo udeležencem nekaj še posebej znanih in so zato njihova srca še kako ganile.

Posebej velja pohvaliti odlično organizacijo Festivala s strani Društva esperantistov Bjelovar, ki je s skupino predanih esperantistov in drugih sodelujočih, ob pomoči uprave mesta Bjelovar in Bilogorsko-Bjelovarske županije, zagotovilo pester in kvaliteten program najrazličnejših kulturnih in zabavnih dogodkov.

Sami dogodki, bogato festivalsko gradivo in sprotno dnevno obveščanje udeležencev s tekstovnimi in slikovnimi informacijami ter ob močni medijski podpori so učinkovito in nevsiljivo predstavili rabo esperanta na različnih področjih, tako za esperantsko kot tudi za neesperantsko javnost. To pa je bil tudi poglobitveni namen bjelovarske prireditve, ki jo lahko uvrstimo ob bok največjih esperantskih prireditev na svetu. **A. M.**

Iz dejavnosti EDM

El la agado de ESM

Parada učenja Maribor

Kot je že navada, je EDM sodelovalo na Paradi učenja 17. maja v Mariboru. Zanimanje za dejavnost društva in za mednarodni jezik esperanto je bilo veliko. Na ključni sprehajalci so se postavljali pred stojnico, prijatelji in esperantisti pa raje za njo, da niso ovirali pogleda in dostopa do eksponatov. Več slik in pojasnil najdete na spletišču EDM s povezavo <http://esperanto-maribor.si/parada-ucenja-2017/>.

Stojnica EDM na Paradi učenja v Mariboru (Foto Z. K.)

Števec obiskov

Na začetni strani spletišča EDM najdete spodaj števec obiskov spletišča. Števec od marca 2016 dalje beleži ogleda in jih razvršča po državah in zastavah obiskovalcev. Okoli določanja države in zastave je nekoliko nejasnosti (trenutno 64 držav in 94 zastav). Tudi v spodnji sliki se število obiskovalcev in ogledov strani ne ujema. Pričakujemo pojasnilo.

Največ obiskov, približno dve tretjini, je po pričakovanju iz Slovenije, presenetljivo pa so na drugem mestu Američani z dobrimi 13 % pred Avstrijci in Hrvati. **O.K.**

Renkontiĝo kun aŭstraj esperantistoj

Antaŭ unu jaro ni ekhavis kontaktojn kun esperantistoj el Graz (Aŭstrujo). La unuaj kontaktoj estis kun

Heinz-Paul Kovacic, kiu sendas al ni ilian informilon *Voko el Stirio*. Li prizorgis, ke fine okazis la vizito de tri graciaj esperantistoj la 4-an de julio 2017, kiam vizitits nin: Norina Florineth, Karl Reinisch kaj Ewald Schick.

La karaj gastoj el Graz (Foto Z. K.)

Tiuokaze ni unue prezentis niajn du societojn: la mariboran kaj la fervojistan. Poste mallonge prezentiĝis ĉiuj unuope. Fine ni interkonsentis pri plia renkontiĝo aŭtune.

Estis tre agrabla renkontiĝo (ĉeestis 17 personoj) kaj miaopinie ankaŭ tre grava okazaĵo. La plej grava estas la fakto, ke tiel Esperanto societo Maribor havas translimajn kaj alilingvajn geamikojn, kun kiuj ni plej konkrete povas montri utilecon de esperanto. Se la societo sukcesos starigi kunlaboron ankaŭ kun iu proksima societo el Hungarujo kaj Kroatujo, tiam ni jam povos montri regionan uzeblecon de esperanto por egalrajta komunikado. Al tiu direkto apartenas ekzemple ankaŭ bograĉfestoj en Lendava kaj ĉiujara renkontiĝo sur la trilanda landlima punkto: Aŭstrujo – Hungarujo – Slovenujo.

Krome ni ne forgesu, ke la societo el Graz estas fakte patrosocieto, de kie venis la fondinto de la unua slovenia esperanto societo en Maribor dr. Henrik Haas. Ankaŭ pro tio ni nepre daurigu tiun kunlaboron kaj reciproke helpu al la progreso de esperanto movado en tiu plurlingva eŭropa regiono. Feliĉe ni havas en ambaŭ societoj ankaŭ tre kapablajn prezidantojn de la societoj, kio certe ebligas ankaŭ novajn sukcesojn. **J.Z.**

La perloj de Mariboro

El la protokolo de la ĉijara asembleo de la societo:
 »Aktivaj membroj de la societo, partoprenantoj de konversaciaj renkontiĝoj, decidis realigi la jenan projekton: ni ellaboros gvidlibron pri la urbo Maribor en Esperanto laŭ kelkaj elstaraj vidindaĵoj de la urbo. Malantaŭ ni estas unu laborsezono da kunvenoj

surterene. Ĉi-sube troviĝas proksimume duono da tekstoj, kiujn ni intencas publikigi.«

En la paĝo <http://esperanto-maribor.si/biseri-maribora/> oni trovas la skizojn de la priskriboj pri la regiona muzeo, la kastelo, la monumento de la nacia liberiga batalo, tri elstaraj arboj, la urbodomo, la plej maljuna vito, ja juda kvartalo, la akvoturo, la placo de Slomšek, la katedralo, la katedrala observejo, la juĝturo, la franciskana preĝejo kaj pri la unua elektra semaforo en Slovenujo. Bonvolu legi la priskribojn en la slovena kaj en Esperanto. La laborgrupo volonte akceptas viajn komentojn. **O.K.**

Iz dejavnosti ŽED

El la agado de FES

69. kongres IFEF

Internacia Fervojista Esperanto-Federacio (IFEF, Mednarodna ŝezelnicarska esperantska zveza) je bila ustanovljena leta 1948. Kongresi so od tedaj vsako leto konec maja; prvi v Aarhusu na Danskem, 23. leta 1971 v Mariboru itd. Letošnji kongres je potekal od 16. do 22. maja v Colmarju v Franciji.

Mesto Colmar, ki nas je prijazno sprejelo, leži ob ŝezelnicarski progi Basel – Strasbourg na alzaŝki ravnini med Vogeŝkim hribovjem in reko Ren. Je glavno mesto okraja Gornja Alzacija in ŝteje blizu 70.000 prebivalcev. Alzacija meri preko 8.000 km², ima cca. 2 milijona prebivalcev, kot najbolj vzhodna pokrajina Francije meji na Nemĉijo, na jugu pa na Ŝvico. Glavno mesto pokrajine je Strasbourg. Znotraj Francije je ta pokrajina najbolj ohranila svoje tradicionalne posebnosti. Alzaŝki jezik je avtohtoni jezik pokrajine, ki je preŝivel in se v Franciji ŝe uporablja. Alzaŝki vinogradi obsegajo 15.000 hektarov in so zaŝĉiteni pred vplivi oceana. Najbolj razŝirjene sorte grozdja so: ĉrni pinot, beli pinot (ali klevner), rizling in traminec. Mulhouse, mesto na jugu Alzacije, ima ŝezelnicarski muzej *Cité du train*, ki nam odkriva zgodovino ŝezelnic. Obiskovalce tam priĉakuje veĉ ko 60.000 m² razstavnih prostorov, 6 tematskih podroĉij, 8 postajnih peronov, 100 lokomotiv, vagonov in druga ŝezelnicarska sredstva.

Kongresa smo se udeleŝili esperantisti 22 deŝel, preteŝno iz Evrope, s Kube in Kitajske. Hotel, v katerem smo prenoĉevali, je sicer skromen (31 € za noĉitev z zajtrkom), vendar so naprave (kopalnica, internet, TV ...) brezhibno delovale, kar je v hotelih prej izjema, kakor pravilo. Od hotela do kongresne zgradbe Catherinettes je bil 10 minutni sprehod po ulicah. Ŝe takoj prvi dan je bilo treba slikati gnezdo ŝtorklje (z mladiĉem) na vrhu te zgradbe. Ŝtevilna gnezda ŝtorkelj

so ena od posebnosti Alzacije. Kakor je bilo kongresno dogajanje pestro (otvoritev – pozdravni nagovor v imenu ŽED je imel g. Mirkovič, poročila strokovnih sekcij, predavanja, tečaj esperanta za začetnike, ...), tako so bile tudi kulturno umetniške predstave kvalitetne (odličan je bil nastop domače folklorne skupine, s folkloristi so zaplesali tudi gledalci). Omeniti je treba poldnevne izlete, najprej ogled mestnih znamenitosti z vlakcem ali peš, ogled znamenitosti pokrajine z avtobusom in že zgoraj omenjenega Železniškega muzeja. Žal se celodnevne izleta v enega glavnih mest EU Strasbourg nisva udeležila; ta je bil zadnji dan kongresa, ko sva se podala na pot proti domu.

Še to: IFEF je član FISAIC-a – Mednarodne zveze za umetniške in intelektualne aktivnosti železničarjev (v dela prostem času). Delegatu IFEF-a v tej organizaciji Janu Niemannu (DK) smo po kongresu poslali glasbeni CD društva Godba Slovenskih železnic.

IFEF se je leta 1953 včlanila v UEA – Universala Esperanto Asocio / Svetovna esperantska unija. Verjemimo, da bo zanimiv tudi 70. kongres IFEF v Wrocławu na Poljskem, ki bo konec maja 2018. **K.K.**

Lendava-Bograĉfesto 2017

Fervojista esperanto societo denove partoprenis la faman »Bograĉfeston« en Landava la 26-an de aŭgusto. En la kuirado konkuris iom malpli ol cent grupoj kaj la aranĝon vizitis kelkmil vizitantoj el pluraj landoj. Pasintjare nia esperantista grupo gajnis arĝentan medalon, pri la ĉijara ni ankoraŭ ne scias.

FES-teamo dum la kuirado (Foto J.Z.)

Krom Jovan, kiel respondeca organizanto kaj Denis, kiel respondeca kuiristo, helpis kaj partoprenis Anka, Ana, Andreja, Janez, Roberto, Tonček, Tomislav, Tomaž, Simon kaj kvar parencoj de Jovan kaj Denis. Nia

loko estis rimarkebla, kvankam mankis granda surskribo Esperanto, sed estis videbla informo pri fervojista E-societo kaj E-flagoj. Kelkaj personoj interesiĝis persone, multaj haltiĝis kaj legis informon, kaj multegaj nin rimarkis, ĉar malantaŭ nia dorso estis urba muzeo kun tre interesa ekspozicio! Aliflanke regis varmega (36 gradoj!); feliĉe Denis estas profesia kuiristo (kun malseka tuko ĉirkau kolo eltenis varmegon); ni babilis en la ombro kaj helpis laŭnecese (kaj malsataj atendis ĝis la 3-a posttagmeze, kiam ni povis provi bograĉon - bonega).

La aranĝo estas absolute utila, nur ni sekvontfoje pli bone preparos eksteran formon kaj informmaterialon. Do, ĝis la sekva »bograĉfesto«! **J.Z.**

Komentiramo

Ni komentas

Jezikovna politika in pouk tujih jezikov v ŝolah

(povzetek predavanja dne 26. 7. 2017 ob 130 letnici esperanta)

Ker je danaŝnja predstavitev dvojeziĉna, bom vsebino poskušal skrajŝati na nekaj pomembnejŝih zadev.

Najprej bi rad poudaril, da se pri esperantu neizogibno sreĉamo tudi z vpraŝanjem jezikovne politike. Esperanto se sicer pojavlja vsaj v treh oblikah in sicer kot ideja, kot jezik in kot gibanje. Kot ideja bi najbolj enostavno lahko rekli, da gre za znano naĉelo o svobodi, bratstvu in enakosti. V naŝem primeru govorimo o enakopравnosti sporazumevanja, kjer pa se naŝi in tudi tuji politikoj vsakodnevno laŝejo. Dokazano namreĉ poleg vseh lepih naĉel uporabljajo v bivŝem jugoslovanskom prostoru srbohrvaŝĉino, v mednarodnem prostoru pa angleŝĉino. Torej ŝirijo diskriminacijo, kar pa pogubno vpliva na narodni in mednarodni razvoj.

Pa vendar imamo v Sloveniji tudi Nacionalni program jezikovne politike, ki je oblikovan v Ministrstvu za kulturo in sprejet v parlamentu. V tem dokumentu je bil v preŝnjem obdobju omenjen tudi esperanto in sicer kot vzpodbuda za razmislek o esperantu v Evropski skupnosti ter esperantu v sistemu pouka tujih jezikov. V sedanjem dokumentu tega ni veĉ, zato bomo v ĉasu obravnave naŝe vloge za status organizacije tudi predlagali, da se ta dva vidika ponovno obravnavata.

Del omenjenega dokumenta je tudi sistem pouka jezikov (materinŝĉine in tujih jezikov) v ŝolah. Ob sedanji razpravi o predlogu drugega obveznega (prisilnega) tujega jezika - poleg angleŝĉine - je jasno, da gre za zmedeno in ŝkodljivo jezikovno politiko. Gre

vendar za mlade ljudi, gre za oblikovanje neodvisne osebnosti, za oblikovanje osebne in narodne samobitnosti ter za vzgojo strpnosti in enakopravnosti. Zato tudi predlagamo, da se prouči naš predlog in sicer sistem treh korakov: poudarek materinščini, pouk esperanta in šele nato tuj nacionalni jezik v skladu s poklicnimi ali študijskimi potrebami ali osebnimi interesi.

V gibanju za esperanto imamo dovolj jezikovnih, strokovnih in praktičnih izkušenj, da lahko utemeljimo ter zagovarjamo svoj predlog in njegovo korist za narodni razvoj ter enakopravno mednarodno sodelovanje.

Janez Zadravec

Ko v šoli zavibrira ommm... (Dnevnik, 22. 6. 2017)

Pouk tujih jezikov v naših šolah je žal še eno področje, kjer smo uničili vse vrednote in povzročili zmedo ter anarhijo, saj se poleg enega obveznega kolonialnega jezika pojavlja še vsaj deset drugih. Ker pa gre za vzgojo in izobraževanje mladih ljudi, je pouk tujih jezikov pomemben tako za posameznika, kot za našo družbo. Pred kratkim je ravnatelj OŠ D.M. in tokrat novinarka R.I. kritično osvetlila nekaj značilnosti sedanjega sistema pouka tujih jezikov. Menim, da je kljub omejenemu prostoru v časopisu za razumevanje pomena potrebno osvetliti nekaj izrazov in dejstev.

Politika. Gre za jezikovno politiko, katere sestavni del je pouk tujih jezikov, in je dokazano raznarodovalna, ne spoštuje človekovih pravic in vzpodbuja hlapčevanje ter kolonializem. To naj bi bila slovenska jezikovna politika?

Kultura. Na tem področju imamo menda »Nacionalni program jezikovne politike«, ki pa razen naslova zgolj ponavlja zgoraj omenjeno politiko. Presenetljivo pa je, da naši kulturniki, ki so ob koncu bivše Jugoslavije hitro prepoznali namen »skupnih jeder«, tega enakega namena ne vidijo v prisilnem pouku angleščine od vrtca do univerze. To naj bi bila slovenska kulturno jezikovna politika?

Šolstvo. Predvsem je pomembno osnovno šolstvo, kjer se oblikuje posameznik in njegove vrednote za vse življenje. Nimamo prostora za razpravo o pomenu materinščine, o nadarjenosti posameznika (npr. za jezike), o doseženem znanju po končani OŠ, o interesu in izbirnosti jezikov itd. Zagotovo pa lahko trdimo, da je prisilni pouk kateregakoli tujega nacionalnega jezika navadno kulturno jezikovno posilstvo z vsemi posledicami. To naj bi bil slovenski sistem pouka tujih jezikov v šolah?

Ekonomija. Samo v Evropski uniji je zaslužek ZDA in Anglije zaradi nadvlade angleščine vsako leto vsaj 18 milijard evrov. Naši mladi strokovnjaki, ki jih vsako leto podarimo drugim državam, pomenijo prav tako vsako leto darilo nekaj sto milijonov evrov. Istočasno morajo tisoči Slovencev plačati in se učiti jezike sosednjih držav, da obdržijo delo in preživijo. To naj bi bila slovenska ekonomija?

Stroka. Gre za jezikovno in pedagoško stroko. Sedanje stanje sistema pouka tujih jezikov, kamor so nas pripeljali jezikovni in pedagoški strokovnjaki, si v resnici ne zasluži niti komentarja. To naj bi bila slovenska jezikovna in pedagoška stroka?

Internacionalizem. Nekdanji komunistični internacionalizem, ki se je uveljavljal z ruščino, danes zamenjuje kapitalistični internacionalizem, ki se uveljavlja z angleščino. Nikjer pa ni slišati o humanističnem internacionalizmu, ki je edini možen izhod za razvoj človeštva. Sta prva dva internacionalizma skrajni doseg slovenskih razumnikov?

Drugačna možnost. Obstaja, če upoštevamo Splošno deklaracijo o človekovih pravicah, ki govori o človekovi pravici do maternega jezika in pravici do enakopravnega komuniciranja, ter dve resoluciji Generalne konference Unesco (Montevideo-1954; Sofija-1985).

Na področju pouka tujih jezikov gre za znan predlog treh korakov in sicer: materinščina, mednarodni jezik esperanto (oba v OŠ), nato pa tuj jezik v skladu z interesi in poklicno ali študijsko usmeritvijo. To bi lahko bila slovenska usmeritev na področju pouka tujih jezikov!

Janez Zadravec, Ljubljana

Pismo bralcev, Delo 8. 7. 2017

Zadeva: Osnovnošolski blodnjak, 10. junija 2017

Članek uglednega šolnika Dušana Merca ima težo, ki ne dovoljuje ignoriranja in omalovaževanja s strani odgovornih politikov in »stroke«. Stroka namreč ni skupek akademskih naslovov in funkcij, temveč dokazana uspešna praksa. Ni dovolj, da dobronamerni občani in civilna družba to vemo, tudi storiti je treba kaj v tej smeri.

Učenje jezikov v osnovni šoli ni postranska stvar. Izbrati je treba vsaj zadostne usmeritve, če že ne optimalnih, ko se že ne moremo strinjati, kako optimalno uvajati in učiti jezike. Včasih smo začeli s tujimi jeziki v petem razredu oziroma v prvem razredu nižje gimnazije. Na klasični nižji gimnaziji (to danes ustreza 6. razredu OŠ) smo se začeli takoj učiti dveh tujih jezikov (latinščine in nemščine ali angleščine), čez dve leti pa

smo dodali še dva tuja jezika (grščino ali francoščino in srbščino). Na realnih gimnazijah so se namesto latinščini in grščini oz. tretjemu tujemu jeziku bolj posvečali prirodoslovnim predmetom.

Učenje tujega jezika že v prvih razredih OŠ spominja na treniranje papig ali opic. Objekti dresure se bodo naučili določenih fraz, melodije izgovorjave in pesmic, ne bodo pa jezika aktivno obvladali. Prva leta OŠ morajo biti posvečena pridobivanju osnovnih znanj in postopkov učenja vseh predmetov ter izenačitvi teh znanj, saj otroci vstopajo v šolo z zelo različnimi ravnmi znanja in vrstami znanj. V prvih petih letih se je treba izogibati izobraževalnemu balastu in nepotrebni memoriranju. Snovi za teh prvih let je dovolj in preveč, saj je treba na primer pri matematiki povečati intenzivnost pri logiki in teoriji sistemov. Pri jezikih pa bi bilo poleg zahtevnega učenja materinščine (za narodne manjšine dveh materinščin!) nujno v 4. in 5. letu uvesti esperanto kot propedeutično osnovo učenja vseh jezikov (maternega in tujih). Koristnost znanja esperanta za učenje maternega in drugih jezikov je bila že velikokrat dokazana. Preprosta in logična slovnica brez izjem, besedotvorje in besedni zaklad pretežno na podlagi latinščine in drugih indoevropskih jezikov omogočajo učencem in učenkam v dveh letih skoraj perfektno obvladati esperanto in pridobiti miselno orodje za razumevanje strukture poljubnega jezika.

Z zdravo podlago zadostnega poznavanja maternega jezika in esperanta, je nato možno v 6. do 9. razredu osvojiti kakovostno znanje specifičnih tujih jezikov glede na potrebe nadaljnega študija ali poklicne potrebe dela učencev in učenk po izstopu iz obvezne in enotne OŠ. Na tem mestu bi bilo primerno razmisliti o številu jezikov, na primer dva ali dva in pol. Za vzorec recimo angleščina in španščina po 4 leta in ruščina dve leti, kar bi ustrezalo poslovnim in tehničnim kadrom. Ali pa angleščina in latinščina po 4 leta ter srbščina dve leti, kar bi ustrezalo bodočim zdravnikom in pravnikom, in tako naprej. Dvoletni pouk nekega jezika ni eksotika (je pa zadosten za nekatere sorodne jezike), omogoča kasnejšo nadgradnjo v srednji šoli in na univerzi ter s samoučenjem po spletu ali v stiku z govorcami (na jezikovno mešanih področjih, pri delovanju v tujini itd.).

Se opravičujem, ker nisem navajen govoriti o triadah, ker mi ne pomenijo nobenih mej in celot. Moj predlog se da oblikovati tudi v okviru triad, če stroka to želi. Meni so bistvena leta učenja, najsi gre za 1, 2 ali štiri leta, v katerih se je možno do določene ravni naučiti nekega jezika. Vsako leto učenja pa mora biti dovolj intenzivno in strokovno zamišljeno, da subjekti učenja ne bodo imeli občutka, da grejo na tečaj kvačkanja.

mag. Ostoj Kristan, Ljubljana

Esperanto v osnovnih šolah

Iz informacije, ki sem jo slišal 8. avgusta 2017 na radiju, si Združenje za esperanto Slovenije prizadeva, da bi se esperanto uvedel v šolski sistem tako, da bi se poučeval v osnovni šoli preden bi se poučevali tuji jeziki. Torej, prvi korak materinščina, drugi korak esperanto, tretji korak tuji jeziki. Ker je govora o šolskem sistemu predpostavljam, da se bi naj esperanto poučeval v vseh osnovnih šolah, imamo jih čez 400. Mislim, da je tako razmišljanje – vsaj danes – znanstvena fantastika! To kaže tudi zgodovina. ILEI si že desetletja, vsaj občasno, prizadeva da bi esperantisti dosegli »oficialigo de lernado de E-o en elementaj lernejoj«. Doslej brez uspeha. Sicer pa, za poučevanje esperanta v šolah so potrebni učitelji in še marsikaj.

Združenje bi mogoče kaj doseglo, če bi oblikovalo predloge, ki so realni. Recimo možnost, morda tudi obveznost, da se v učni načrt vključi esperanto v šolah, kjer so na voljo učitelji. To bi hkrati pomenilo, da bi se pouk esperanta financiral s strani države. Taka rešitev bi gotovo spodbudila učitelje, da se naučijo esperanta, vsaj nekaj učiteljev v bližnji bodočnosti, recimo 30, 40. Kje bi se lahko interesenti naučili esperanta in opravili izpit C bi seveda moralo poskrbeti Združenje. Če bi se esperanto poučeval v 40 šolah bi bil to že lep dosežek Združenja, država pa bi imela nepomembne stroške.

Tudi bi bilo nespametno – čeravno praktično skoraj nemogoče – pričeti z množičnim poučevanjem, recimo v 100 ali več šolah. Kajti potrebno si je nabrati izkušnje in problemi se lažje rešujejo na manjšem vzorcu. Torej najprej bolj ali manj eksperimentalni pouk, šele pozneje prizadevanje za množičnost ali kar za absolutne sistemske rešitve.

Cilj, ki sem ga ocenil kot znanstvena fantastika, je eventualno dosegljiv v nekem daljšem obdobju. Pomemben je prvi korak, tj. da država sploh omogoči financiranje regularnega pouka esperanta tam kjer so za to pogoji.. Po tem prvem koraku bi bilo Združenje pred resnimi nalogami.

Seveda, tudi ta prvi korak je v znaku vprašaja, velikega vprašaja. V državni administraciji in zlasti »pristojni« politiki bodo, najmanj, spraševali kakšne koristi bodo od tega imeli učenci. Zvedeli bodo za znano trditve, da je esperanto zelo primeren kot »ponta lingvo«, omogoča lažje učenje tujih jezikov, pa tudi je koristen za učenje materinščine. No, in tu smo pri vprašanju, ali bodo tisti, ki odločajo v imenu države, tem trditvam kar tako verjeli? Če bodo, ali jih bodo ocenili kot dovolj pomembne? Mogoče bi sem jim lahko omenila še kakšna dodatna korist, recimo hitro obvladovanje

jezika v primerjavi z učenjem drugih jezikov. Seveda pa znanje tega jezika v času šolanja, še posebej pa pozneje še daleč ni tako koristno kot znanje angleščine, nemščine, francoščine...

Kazalo bi opozoriti na to, da se je v prejšnjem režimu, v Socialistični republiki Sloveniji, esperanto poučeval v nekaterih osnovnih šolah, učitelji(-ce) so bili za to plačani iz javnih sredstev. Vemo, da vsako financiranje iz javnih sredstev temelji na politični presoji. Vsekakor so imeli tedanji politiki vsaj nekaj posluha za esperanto. Menim, da tudi dandanes ni drugače, brez politične podpore ni dobrih izgledov, da bi Združenje kaj doseglo.

Mislím, da zahteva pogajanje z državo in politiki neko pripravo, segrevanje ozračja, recimo neformalno načelno razpravo v širšem krogu ljudi, ki so povezani z izobraževanjem mladine.

avgust 2017, Franjo Vetrih

Esperanto: lerneja eksperimento **Raporto de Helmut Sonnabend 1979**

En la sepdekaj jaroj de la pasinta jarcento okazis du gravaj ILEI (Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj) projektoj en la lerneja kampo. Ili estis deklaritaj kiel pedagogiaj eksperimentoj, ambaŭ kun la sama celo kaj similaj laŭ enhavo. La celo, resp-e la kialo estis plifaciligi la klopodojn pri la oficialigo de lernado de E-o en elementaj lernejoj.

Laŭ enhavo estis la dua projekto, en la ILEI regiono II, preskaŭ kopio de la unua en la regiono I. Tamen, la unua estis pli ampleksa (partoprenis 30 lernejoj el Bulgarujo, Hungarujo, Italujo, Jugoslavujo, Aŭstrujo, sed en la lasta iĝis oficialaj malfacilaĵoj) kaj daŭris tri lernejanj jarojn, komence de 1971. La dua daŭris du lernejanj jarojn, komence de 1975 (partoprenis 10 lernejoj el Belgujo, Francujo, Germanujo, Nederlando, kaj Grekujo, sed en la lasta la lernado post unu jaro ĉesis).

Esenca trajto de ambaŭ eksperimentoj estis la aldono de paralelaj klasoj en kiuj estis instruataj aliaj fremdaj lingvoj kaj post la lernado kunvenigo de la infanoj en komuna loko en la daŭro de unu semajno. Ankaŭ la interlanda karaktero de la projekto ne estis nur ĉeranda trajto, ĝi plialtigis la valoron de la rezultoj kaj plifaciligis la komunikadon kun lernejanj instancoj.

Bedaŭrinde nur la dua eksperimento finiĝis laŭ plano, nome, kun resuma raporto, kiun verkis la ĉefa organizinto, la tiama prezidanto de ILEI Helmut Sonnabend. La raporto ne estas nur fakorientita, sed oferas ankaŭ politikajn starpunktojn kaj kritikon.

En la fina parto de la raporto postulas Sonnabend: "La logika sekvo de la sukcesplena modeleksperimento devus nun esti ĝia transformiĝo en normalan instrufakon" (p. 132). Ĉar la rezultoj pri kiuj raportis Sonnabend havas daŭran valoron oni povas ilin uzi kiel bonegan startilon por novaj klopodoj. Kaj: la raporto havas ankaŭ memstaran, fakan valoron por E- instruado.

Informon donis Franjo Vetrih, 2017

Komentaro Zlatka Tišljara **(po e-poŝti, 16. 8. 2017)**

Slišal sem oddajo Radio Slovenije o esperantu, kjer sta sodelovala Jug in Zdravec. Jug je bil zelo strokovno dober in nimam pripomb, vendar je Zdravec zastopal idejo, ki so totalna utopija danes.

V ŝolah je danes enako kot drugje. Odloča moĉ, ne pa ideje. Moĉ imajo učitelji prek svojih lobijev (oni imajo svoje ministrstvo, ministra in denar) ter starši, ki noĉejo, da bi se otroci učili ĉesarkoli razen angleščine. Vsi skupaj bi z veseljem tudi ukinili materinščino.

Naj si celotno predsedstvo Zveze prebere moj ĉlanek v Eŭropa Bulteno o tem, kar nam je povedal evropski ĉlan vlade Andriukaitis o tem v ŝt. 171 (zadnja v sedanjem letu) pod naslovom: Esperantistoj ne scias kio estas la kompetentoj de eŭropaj politikistoj.

<http://www.europo.eu/eo/documentloader.php?id=467&filename=eb-171-2017-06.pdf>:

Obstaja pa tudi konkretan optimistiĉen projekto, v katem bo od novembra 2017 do decembra 2019 sodelovala ena osnovna ŝola iz Slovenije (ŝentilj) in podjetje Inter-kulturo iz Maribora. O tem pa si lahko preberete ĉlanek ob koncu tega meseca spet v Eŭropa Bulteno, ki bo takrat objavljen.

Obvestila in vabila

Informoj kaj invitoj

Esperantistka Anica Page

V spletni revii Espero, ki jo izdaja ED Maribor, je v zadnji ŝtevilki »poletje 2017« objavljen zanimiv ĉlanek o delovanju Londonskega esperantskega kluba, ki ga je napisala Anica Page iz Kopra, ki se je pred 50 leti poroĉila z esperantistom iz Anglije. V Primorskih novicah je 31. avgusta na 12 strani izŝel intervju Bojane Selinŝek z Anico Page. Ta zanimiva objava je dobra reklama za esperanto, saj je ĉasopis brezplaĉno dobilo 30.000 primorskih gospodinjstev. **P.G.**

Tečaji esperanta v Kopru in Luciji

Jesen in novo šolsko leto na vseh ravneh učenja je na slovenski obali zaznamoval naš sotrudenik Peter Grbec. Na OŠ Antona Ukmarja Koper se je začel že tradicionalni krožek za (samo)učenje esperanta s pomočjo aplikacije Duolingo. Na pobudo Petra Grbca sta Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Kopru in Piranu razpisali tečaj za osnove esperanta ter zbirata prijave. Če bo dovolj zanimanja, bomo lahko poročali o poteku tečajev v prihodnjih številkah našega biltena. **O.K.**

Še nekaj objav v slovenskih medijih

Jezikovni pogovori na Radiu ARS: Esperanto – jezikovna zgodba o uspehu V torek 30. maja se je v oddaji *Jezikovni pogovori* z naslovom "[Esperanto – jezikovna zgodba o uspehu](#)" Aleksander Čobec pogovarjal z dr. Simono Klemenčič in dr. Marijo Zlatnar Moe. Posnetek je dolg 33 minut in 35 sekund. Oddaja je na sporedu 3. programa Radia Slovenija – programa Ars vsak torek med 18:00 in 18:20. V njej najdejo prostor pogovori z jezikoslovci, z uporabniki jezika (s pisatelji, pesniki, z izseljenci, s priseljenci, s tujci) in s predstavniki institucij, ki krojijo jezikovno politiko. Oddaja je torej tudi prostor za razprave in razmišljanja o jeziku in jezikovni politiki, o zgodovini, predvsem slovenskega jezika, in o njegovi prihodnosti. Iz vsebine:

"Esperanto je edini umetno nastali jezik, ki mu je uspel širši preboj med žive jezike. Leta 1904 se je rodila prva deklica, ki je odraščala z esperantom kot enim od svojih maternih jezikov. V Ljubljani živijo trije rodovi družine Zlatnar, ki so rojeni govorniki esperanta. Ta lahko učljiv jezik je navzoč v 130 državah, redno ga uporablja nekaj 100 tisoč ljudi, 1000 posameznikom pa je materni jezik. Kakšni so bili pred 130 leti začetki esperanta? Kakšni so osrednji razlogi za njegov uspeh? Gostji sta bili jezikoslovka doktorica Simona Klemenčič in prevodoslovka dr. Marija Zlatnar Moe, ki ji je esperanto eden izmed maternih jezikov. Letos mineva tudi 100 let, odkar je umrl začetnik esperanta Ludvik Lazar Zamenhof. V okviru Unesca potekajo številne prireditve v njegov spomin."

Komentar v Dnevniku Dnevnik je 22. junija 2017 v rubriki *Mnenja – Odprta stran* objavil daljši prispevek, ki ga je napisal predsednik Združenja za esperanto Slovenije Janez Zadavec ob razpravi o sistemu pouka tujih jezikov v osnovnih šolah. Prispevek si lahko preberete v tokratni rubriki *Komentiramo – Ni komentaras*.

Pismo bralcev v Delu V sobotni prilogi Dela z dne 8. julija 2017 je bil na straneh 29 in 30 med pismi bralcev objavljen prispevek Ostoja Kristana. Pismo je odziv na odmeven članek ravnatelja Dušana Merca z naslovom *Osnovnošolski blodnjak*. Poleg podpore razmišljanju D. Merca dopisnik predlaga obvezno učenje esperanta v 4. in 5. razredu ter šele v naslednjih štirih letih šolanja učenje enega, dveh ali treh tujih jezikov. Pismo je za registrirane uporabnike dosegljivo v arhivu Dela oz. Sobotne priloge. V celoti je objavljeno v tokratni rubriki *Komentiramo / Ni komentaras*.

Radio ARS – Svet kulture 26. julija 2017 Oddaja z naslovom *Esperanto kot materni jezik* z odlomki izjav Marije Zlatnar Moe, Janeza Juga in Janeza Zadavca ob Svetovnem dnevu esperanta je trajala 3:41 minute. Oddajo je uredil Aleksander Čobec, do posnetka se pride s povezavo v arhiv: <http://4d.rtv slo.si/arhiv/svet-kulture/174483762>.

Spletni portal RTV SLO MMC ima v rubriki *Kultura – ostalo* članek o srečanju ob 130. obletnici esperanta, ki izpod peresa G.K. navaja določena dejstva in izjave iz intervjuja z Janezom Zadavcem. Članek je opremljen s slikami in poudarki v okvirčkih, spremlja pa ga še video posnetek v trajanju 2:14 minut. Uporabite povezavo: <http://www.rtv slo.si/kultura/drugo/ob-130-letnici-pobuda-za-uvvedbo-esperanta-v-slovenske-sole/428566>.

Isti video posnetek, ki je bil z naslovom *Ima esperanto danes še pomen?* objavljen v TV dnevniku na TVSLO 1 26. julija ob 19. uri, je dosegljiv tudi s povezavo <http://4d.rtv slo.si/arhiv/dnevnik/174483819>.

Članek v Dnevniku 27. julija Prireditve ZES ob svetovnem dnevu esperanta je spremljal tudi ljubljanski Dnevnik. Novinarica Maja Šučur in fotograf Bojan Velikonja sta pripravila članek z dvema barvnima slikama, intervjujem in poročanjem o prireditvi. Objavljen je bil na 28 strani v rubriki *Kultura*. Izzivalen naslov je bil vzet iz intervjuja z Ostojem Kristanom »Najboljši esperantisti so mladi upokojeanci«. Članek in tri lepe fotografije so na razpolago v arhivu Dnevnika s povezavo: <https://dnevnik.si/1042779475/kultura/splosno/ob-130letnici-esperanta-najboljsi-esperantisti-so-mladi-upokojeanci>.

Val 202 – Petkova centrifuga 28. julija 2017 Kronistična oddaja Petkova centrifuga je na koncu ob času posnetka 9:25 z enominutno omembo 130. obletnice esperanta vključno z deklamacijo Janeza Juga besedila

ključne kitice Zdravljice v esperantu opozorila na pomen najbolj razširjenega umetnega jezika. Posnetek dosežete s povezavo v arhiv:

<http://4d.rtvsllo.si/arhiv/petkova-centrifuga/174484068>.

Radio ARS – Kulturna panorama 29. julija 2017

Redna pregledna oddaja je od 30:25 minute dalje govorila o 130. obletnici esperanta in proslavi te obletnice. Odlomek o esperantu, dolg 10 minut in pol, je pripravil Aleksander Čobec. Odgovarjala sta Janez Jug in Janez Zadavec. Posnetek oddaje je na razpolago s povezavo <http://4d.rtvsllo.si/arhiv/kulturna-panorama/174484066>.

Radio ARS - Jezikovni pogovori 8. avgusta 2017 – Izvor in potencial esperanta Janez Jug in Janez Zadavec sta več kot 18 minut odgovarjal na vprašanja novinarja Aleksandra Čobca o izvoru, pomenu in izgledih esperanta.

»Pri Združenju za esperanto Slovenije si prizadevamo, da bi esperanto učili na osnovnih šolah. Prvi jezik naj bo materinščina, drugi pa esperanto, ki odpira vrata v svet. Šele kot tretji naj se določi tisti jezik, ki je na nacionalni ravni najbolj uporaben«, so bili poudarki v oddaji.

Posnetek te zelo zanimive in poučne oddaje, ki je izzvala precej komentarjev, lahko poslušate s povezavo <https://4d.rtvsllo.si/arhiv/jezikovni-pogovori/174485417>.

Pismo bralcev v Delu 1. septembra, str. 5 Dopisnik Janez Zadavec se je odzval na članek z naslovom »Za več premisleka pri obveznem učenju tujih jezikov« v Delu, 17. avgusta 2017. Ne da bi posebej omenil esperanto, je s sarkazmom opozoril na stranpoti slovenske jezikovne politike. Morda se bodo njegove strupene bodice iz tega pisma bralca prijele kakšne birokratske in politikantske kosmate duše. **O.K.**

Članarine ZES in EDL

Letna članarina ZES za individualne člane je 12 € za zaposlene, 6 € za študente, upokoјence in brezposelne ter 0 € za mlade do 18. leta. Članarino ali prostovoljne prispevke lahko plačate na srečanjih in sestankih ali na poslovni račun ZES pri Delavski hranilnici d.d. Ljubljana št. SI56-6100-0001-2538-761 z obrazcem UPN. Kot kodo namena vpišete »char« in namen plačila: »priimek, članarina in ustrezno leto oz. obdobje«. Pri referenci vpišete kodo SI99, ostalo pa pustite prazno.

Letna članarina ED Ljubljana ostaja na ravni iz prejšnjega leta, to je 12 € za zaposlene, 6 € pa za brezposelne, upokoјence in študente. Članarino ali prostovoljne prispevke lahko plačate na srečanjih in sestankih ali na poslovni račun EDL pri Delavski hranilnici d.d. Ljubljana št. SI56-6100-0000-1703-764. Glejte še navodilo za izpolnitev obrazca v zgornjem odstavku. **O.K.**

Kaj bo v naslednji številki?

Za prihodnjo številko *Informacij / Informoj*, ki bo izšla konec novembra 2017, so predvidena poročila o jesenskih dogodkih, o prireditvah okoli Evropskega dneva jezikov, poleg tega pa še razna obvestila, napovedi in vesti o dogodkih in dokumentih:

- pobuda za skupno deklaracijo o jeziku članic EEU
- javni status esperantskih organizacij – da ali ne
- sodelovanje v razpravah o jezikovni politiki
- popis strokovne knjižnice ZES
- o zgodovini našega biltena
- stojnica EDL na festivalu NVO v Ljubljani
- napoved lokalnih prireditev Zamenhofovega dne
- in še kaj.

Priporočamo se za prispevke o vaši dejavnosti, predloge in kritike, fotografije in opažanja, ki bi utegnili zanimati tudi druge. Še posebej so zaželeni prispevki v esperantu, saj rabimo jezikovne vaje kot avtorji in kot bralci. **O.K.**

INFORMACIJE / INFORMOJ izdaja / eldonas Združenje za esperanto Slovenije / Slovenia Esperanto-Ligo, Štefanova 9, SI-1000 Ljubljana, Slovenija / Slovenujo. <http://www.esperanto.si>. Matična št. / kodnumero 1205226. ID za DDV / n-ro por AVI: 93737777. Poslovni račun / bankkonto: IBAN SI56 6100 0001 2538 761 pri / ĉe Delavska hranilnica d.d.. (Swift-kodo: HDELSI22). Uredil / redaktis Ostoј Kristan, lektoriral / kontrollegis Tomaž Longyka.

ISSN 2385-992X Naklada / eldonkvanto: 60

ISSN 2385-9628 URL: <http://www.esperanto.si/eo/bulteno-informacije-informoj-0>